

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาจินตภาพที่เกี่ยวกับธรรมชาติในกวีนิพนธ์ของอุชเชนี เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ และ ไพวรินทร์ ขาวงาม พบว่าจินตภาพที่เกี่ยวกับธรรมชาติมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างความงดงามแก่บทประพันธ์ อีกทั้งยังช่วยสร้างความหมายที่ลึกซึ้ง การใช้จินตภาพที่เกี่ยวกับธรรมชาติดังที่กล่าวมานี้ มีปรากฏในกวีนิพนธ์ไทยมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน และพบว่ากวีไทยให้ความสำคัญกับจินตภาพธรรมชาติเป็นอย่างมาก ดังปรากฏในงานของกวีทั้งสามท่านนี้

ลักษณะเด่นในการใช้จินตภาพที่เกี่ยวกับธรรมชาติในกวีนิพนธ์ที่ปรากฏร่วมกันในงานของอุชเชนี เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ และ ไพวรินทร์ ขาวงาม คือ การนำจินตภาพธรรมชาติมาใช้เพื่อสร้างความหมายที่ลึกซึ้ง ความหมายที่กวีสร้างขึ้นล้วนมีเอกภาพ สอดคล้องสัมพันธ์กับสารสำคัญที่กวีต้องการนำเสนอให้ผู้อ่านรับรู้ เนื่องจากการใช้จินตภาพที่เกี่ยวกับธรรมชาติเป็นกลวิธีการประพันธ์ที่สำคัญที่กวีใช้เพื่อมุ่งนำเสนอความคิด อารมณ์ และความรู้สึกของกวี ซึ่งเกิดจากกลวิธีการประพันธ์หลัก คือ การใช้ภาพพจน์ และสัญลักษณ์

จากการศึกษาพบว่า ความคิดหลัก หรือ สารสำคัญที่กวีทั้งสามท่านนำเสนอ คือ ความคิดด้านสังคมและการเมือง ซึ่งเป็นความคิดอุดมคติที่กวีเพื่อชีวิตมักกล่าวถึง อันได้แก่ ความคิดเรื่องความรัก ความสามัคคี และความเอื้ออาทร ที่เพื่อนมนุษย์ทุกคนพึงมอบให้แก่กัน การแสดงสภาพสังคม และการนำเสนอปัญหาสังคม เพื่อให้คนในสังคมรับรู้และช่วยกันแก้ไข รวมถึงการปลุกฝังอุดมคติที่สูงส่งดีงามในการดำรงชีวิตให้แก่ผู้คน สร้างศรัทธาเชื่อมั่นในความดีงาม และความรัก และให้ผู้คนยึดมั่นอุดมคติที่ดีงามนี้ไว้ตลอดไป นอกจากนี้ เนาวรัตน์ และไพวรินทร์ ได้นำเสนอความคิดทางพุทธธรรม และแนวคิดเชิงพุทธปรัชญา นอกเหนือไปจากการนำเสนอความคิดด้านสังคมและการเมืองอันเป็นแนวคิดร่วมที่โดดเด่นของกวีทั้งสามท่าน ความคิดด้านพุทธศาสนาไม่ปรากฏในงานของอุชเชนี เนื่องจากอุชเชนีนับถือศาสนาคริสต์ และความคิดหลักของศาสนาคริสต์คือ ความรัก มนุษย์ทุกคนควรมีความรักมอบให้แก่กัน ความคิดเช่นนี้เป็นความคิดร่วมที่ปรากฏร่วมกันในกวีนิพนธ์ของกวีทั้งสามท่านนั่นเอง

ผลการศึกษาจินตภาพที่เกี่ยวกับธรรมชาติที่ปรากฏในกวีนิพนธ์ของกวีทั้งสาม พบว่ากวีแต่ละท่านมีลักษณะอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวในการใช้จินตภาพธรรมชาติ ดังต่อไปนี้

จินตภาพธรรมชาติที่ปรากฏในกวีนิพนธ์ของอุชเชนี มักใช้เพื่อเน้นการสื่อความคิด มากกว่าเป็นการพรรณนาเพื่อให้เห็นความงดงามของธรรมชาติ ความคิดที่อุชเชนีนำเสนอโดยมากเป็นความคิดแนวอุดมคติ และความคิดเชิงสังคม อันได้แก่ การปลุกฝังอุดมคติที่ดั่งงามแก่ผู้คน การสร้างศรัทธาเชื่อมั่นในความดีงามและความรัก เนื่องจากความคิดนี้เป็นหลักธรรมสำคัญของศาสนาซึ่งเป็นศาสนาที่อุชเชนีนับถือ นอกจากนี้อุชเชนียังใช้จินตภาพธรรมชาติเพื่อนำเสนอปัญหาต่างๆ ในสังคม และปลอบประโลมใจ ให้ความหวัง กำลังใจแก่ผู้ทุกข์ยากเดือดร้อนในสังคม เพื่อให้พวกเขาสามารถลุกขึ้นต่อสู้ และดำรงชีวิตอยู่ต่อไปอย่างมีความหวัง ด้วยลีลาการประพันธ์ที่อ่อนหวาน ละมุนละไม ทำให้เกิดเอกภาพประสานรับกับความคิดหลักที่อุชเชนีนำเสนอในกวีนิพนธ์ คือ ความรัก และความเมตตาเอื้ออาทรที่มนุษย์ทุกคนพึงมอบให้แก่กัน

ในกวีนิพนธ์ของเนาวรัตน์พบว่า การใช้จินตภาพธรรมชาติมีพัฒนาการต่อเนื่อง จินตภาพธรรมชาติที่ปรากฏในงานช่วงแรก โดยมากเป็นการพรรณนาธรรมชาติที่วิจิตรงดงาม เพื่อนำเสนอความงดงามของธรรมชาติ และถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ของกวี ซึ่งเป็นการสืบทอดขนบวรรณคดีไทยโบราณ ต่อมาเนาวรัตน์ได้พัฒนาการใช้จินตภาพธรรมชาติ จากเดิมที่ใช้เพื่อมุ่งแสดงอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัว เปลี่ยนมาเป็นการใช้เพื่อมุ่งนำเสนอความคิด ในระยะแรกเป็นความคิดด้านสังคมและการเมือง โดยวิพากษ์วิจารณ์สังคม แสดงสภาพสังคมและปัญหาที่เกิดขึ้น อีกทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาลำนำความคิดแก่ผู้คน เนื่องจากบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปสภาพบ้านเมืองในขณะนั้นวุ่นวาย ไร้สาระสลาย เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย ทั้งปัญหาสังคมและปัญหาการเมืองการปกครอง ด้วยเหตุนี้เขาจึงหันมาให้ความสำคัญกับความคิดด้านการเมืองและสังคมเพื่อชี้แนะสังคม

ภายหลังการใช้จินตภาพธรรมชาติเพื่อสื่อความคิดในกวีนิพนธ์ของเนาวรัตน์ มีพัฒนาการไปอีก จากที่มุ่งนำเสนอความคิดเชิงสังคมและการเมือง เปลี่ยนเป็นนำเสนอความคิดตามแนวพุทธศาสนา และความคิดเชิงพุทธปรัชญา เพราะเนาวรัตน์ได้บวชเรียนและศึกษาพุทธศาสนาที่สวนโมกขพลาราม เป็นเวลา 10 เดือนหลังจากจบการศึกษา จึงทำให้เขาสนใจศึกษาเรียนรู้หลักธรรมของศาสนาพุทธอย่างลึกซึ้ง ด้วยเหตุนี้ การใช้จินตภาพในกวีนิพนธ์จึงมุ่งนำเสนอหลักธรรมและความคิดตามแนวพุทธศาสนามากขึ้น กล่าวโดยสรุปได้ว่า การใช้จินตภาพธรรมชาติในกวีนิพนธ์ของเนาวรัตน์มีพัฒนาการ จากการใช้เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัวของกวีมาเป็นการใช้เพื่อนำเสนอความคิดด้านสังคมและการเมือง และท้ายสุดเป็นการใช้เพื่อนำเสนอหลัก

ธรรมและความคิดในพุทธศาสนา รวมไปถึงหลักปรัชญาที่ลึกซึ้ง ด้วยลีลาการประพันธ์ที่เน้นความอ่อนหวาน นุ่มนวล และความประณีต วิจิตรบรรจงเป็นหลัก

การใช้จินตภาพธรรมชาติในกวีนิพนธ์ของ ไพรินทร์ ขาวงาม พบว่ามีลักษณะเฉพาะตัว อันเกิดจากการผสมผสานการใช้จินตภาพธรรมชาติได้อย่างเหมาะสมเจาะลงตัว ทั้งการใช้จินตภาพธรรมชาติเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของกวี อันเป็นการสืบทอดขนบวรรณคดีไทยโบราณ และ การใช้จินตภาพธรรมชาติเพื่อนำเสนอความคิดของกวี ทั้งความคิดเชิงสังคมและการเมือง เช่นเดียวกับความคิดหลักของกวีเพื่อชีวิต ที่มักนำเสนอสภาพสังคมและปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะในสังคมภาคอีสานอันเป็นบ้านเกิดของไพรินทร์ และสังคมเมืองอันเป็นถิ่นพำนักในปัจจุบัน รวมถึงการนำเสนอความคิดและหลักธรรมในพุทธศาสนา เพราะไพรินทร์ได้เคยบวชเรียนในพุทธศาสนา ตั้งแต่วัยเด็ก เป็นระยะเวลาจนถึง 8 ปี ลีลาการใช้จินตภาพธรรมชาติของไพรินทร์ พบว่ามีลักษณะเด่นอันเป็นลักษณะเฉพาะตัวที่เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพ ระหว่างลีลาอ่อนหวาน ละมุนละไม และลีลากร้าวแกร่ง รุนแรง จนทำให้งานของไพรินทร์มีความไพเราะโดดเด่น อันเกิดจากการผสมผสานลีลาวรรณศิลป์ได้อย่างลงตัวนั่นเอง

การศึกษาจินตภาพที่เกี่ยวกับธรรมชาติในกวีนิพนธ์ของอุชเชณี เนาวรัตน์ และ ไพรินทร์ ช่วยทำให้เราเข้าใจกลวิธีการประพันธ์ที่กวีทั้งสามเลือกใช้เพื่อสื่อสารกับผู้อ่าน และเห็นลีลาการประพันธ์ของกวีทั้งสาม ที่มีลักษณะโดดเด่นเฉพาะตัวในการสร้างสรรค์จินตภาพธรรมชาติได้อย่างวิจิตรงดงาม การเลือกใช้จินตภาพธรรมชาติเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก และสื่อสารสำคัญ โดยเฉพาะการนำจินตภาพที่เกี่ยวกับธรรมชาติมาใช้เพื่อสื่อสารสำคัญที่มีปรากฏอยู่เป็นจำนวนมาก และเป็นจุดประสงค์หลักของการใช้จินตภาพธรรมชาติ การนำจินตภาพที่เกี่ยวกับธรรมชาติมาใช้เพื่อสื่อสารสำคัญในกวีนิพนธ์ของกวีแต่ละท่านล้วนแต่มีลักษณะที่โดดเด่น และมีลีลาวรรณศิลป์แตกต่างกันไปตามเนื้อหาของสารที่กวีต้องการนำเสนอ

จินตภาพธรรมชาติที่กวีพรรณนาไว้อย่างแจ่มชัดงดงามเช่นนี้จึงเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในกวีนิพนธ์ไทย เพราะนอกจากจะช่วยสร้างความไพเราะงดงามแก่บทประพันธ์แล้ว จินตภาพธรรมชาติเหล่านี้ยังเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้สื่อความ สร้างความหมายที่ลึกซึ้งแก่งานได้อย่างลุ่มลึกแยบคาย เป็นการสร้างความงามทางวรรณศิลป์แก่บทประพันธ์ทั้งด้านภาพและความหมาย อันทำให้ผู้อ่านรับรู้เข้าใจความคิดและสารที่กวีต้องการนำเสนอได้อย่างไพเราะ ลุ่มลึกและมีประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาจิตรภาพที่เกี่ยวกับธรรมชาติในกวีนิพนธ์ของอุชเชนี เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ และ ไพวรินทร์ ขาวงาม ทำให้เข้าใจลักษณะเด่นและจุดประสงค์ของการใช้จิตรภาพที่เกี่ยวกับธรรมชาติ รวมไปถึงกลวิธีและลีลาการประพันธ์ การสืบทอดและการพัฒนาขนบทางวรรณศิลป์ จากวรรณคดีโบราณมาใช้ในกวีนิพนธ์ของกวีทั้งสาม และจากงานวิจัยนี้พบว่ากวีทั้งสามได้สืบทอดและพัฒนาขนบทางวรรณคดีมาใช้ได้อย่างโดดเด่น มีเอกภาพ และน่าสนใจ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรมี การศึกษาการใช้จิตรภาพต่างๆ ทั้งการใช้จิตรภาพวรรณกรรมร้อยแก้ว และการใช้จิตรภาพในงานประพันธ์ของกวีท่านอื่นว่ามีลักษณะอย่างไร อีกทั้งมีการสืบทอดและพัฒนาขนบทางวรรณศิลป์บ้างหรือไม่ ซึ่งจะช่วยให้เรามองเห็นภาพรวมของวรรณคดีไทย เข้าใจพัฒนาการของลีลาการประพันธ์ และการสร้างสรรค์วรรณศิลป์ในวรรณคดีไทยได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น